

Middelburg: 17 augustus 2004
nummer: 0408599
afdeling: milieuhygiëne

GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZEELAND

Inleiding

Op 30 maart 2004 hebben wij een melding in het kader van artikel 29 van de Wet bodembescherming ontvangen. De melding heeft betrekking op de bodemverontreiniging op het bedrijfsterrein van Eastman Chemical B.V. te Middelburg, het voormalig Herculesterrein aan de Herculesweg 35 te Middelburg. Dit terrein is kadastraal bekend gemeente Middelburg, sectie M, nummer 421.

Het betreft een oud geval van verontreiniging, dat wil zeggen dat deze verontreiniging is veroorzaakt vóór 1 januari 1987. De melding is ingediend door Grontmij Advies en Techniek B.V. te Middelburg namens Hercules International Ltd. te Rijswijk en bevat het volgende:

- Further Soil Investigation Hercules B.V. (rapportage nader onderzoek terrein ex-Hercules aan de Herculesweg 35 te Middelburg), opgesteld door Grontmij Advies & Techniek B.V. te Middelburg, d.d. 4 juli 2003, kenmerk 339166.1.38, rev. 1

Op 7 april 2004 hebben wij om een vertaling danwel samenvatting van dit rapport in de nederlandse taal gevraagd. Een samenvatting van het rapport in het nederlandse hebben wij op 4 mei 2004 ontvangen.

Wetgeving

Op grond van artikel 29, eerste lid, van de Wet bodembescherming dienen wij na ontvangst van een melding in een beschikking vast te stellen of sprake is van een geval van ernstige verontreiniging.

In geval van ernstige verontreiniging dienen wij, op grond van artikel 37, eerste lid, van de Wet bodembescherming vast te stellen of sprake is van urgentie om te saneren.

Vorbereidingsprocedure

De Provinciale milieuverordening Zeeland bepaalt dat op de voorbereiding van deze beschikking de in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht geregelde openbare voorbereidingsprocedure van toepassing is.

De ontwerp-beschikking en de bijbehorende stukken hebben van 14 juli tot en met 11 augustus 2004 ter inzage gelegen bij onze directie ruimte, milieu en water en bij de gemeente Middelburg.

Gedurende deze termijn bestond voor belanghebbenden de mogelijkheid hun zienswijze kenbaar te maken.

Zienswijzen

Geen.

Beschrijving locatie

Sinds 1967 is er op dit bedrijfsterrein van circa 21 hectare een fabriek gevestigd. Daarvoor was het terrein een landbouwgebied. Het terrein ligt in het industriegebied Arnestein. Van 1967 tot 1985 was er een DMT-fabriek gevestigd. In 1973 is de huidige HCR-fabriek gebouwd en in 1984 de huidige Hydrogeneratie-fabriek. Er zijn op het bedrijfsterrein diverse bodemonderzoeken uitgevoerd. Er is een verontreiniging aanwezig.

In het kader van een bedrijfsovername en de regeling bodemsanering van in gebruik zijnde bedrijfsterreinen (BSB) is verzocht om een beschikking op basis van de Wet bodembescherming, waarin de ernst en urgentie van de bodemverontreiniging wordt vastgesteld.

Verontreinigingssituatie

Voor 1995 zijn er op gedeelten van het bedrijfsterrein verschillende bodemonderzoeken uitgevoerd. Ook zijn er enkele (deel)saneringen uitgevoerd.

In het kader van het onderzoek voor de BSB is er in 1996 door SGS EcoCare voor het gehele terrein een historisch onderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek is onder andere via archiefonderzoek en interviews nagegaan welke bodembedreigende activiteiten hebben plaats gevonden en welke bodemon-

derzoeken en –saneringen zijn verricht. Op basis van de gegevens is het bedrijfsterrein ingedeeld in 45 sublocaties. Per sublocatie is het stadium van de BSB-systematiek aangegeven.

In 1998/1999 is door Grontmij voor het gehele terrein een BSB-bodemonderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is uitgevoerd om een indicatie van de verontreinigingssituatie te krijgen. Hierbij is alleen onderzoek uitgevoerd ter plaatse van de nog niet eerder onderzochte verdachte locaties. In totaal zijn er 118 boringen verricht. Grond(meng)monsters en grondwatermonsters zijn geanalyseerd op mogelijk verontreinigde stoffen. Er is bij dit onderzoek niet door verhardingen geboord.

Uit de resultaten van dit onderzoek blijkt dat de grond niet verontreinigd is met zware metalen en polycyclische aromaten. In enkele boringen is wel een verontreiniging met minerale olie en aromaten aangetroffen. Tijdens het veldwerk zijn in dertien boringen afwijkende geuren geconstateerd.

Het grondwater is niet echt verontreinigd met vluchtige chloorkoolwaterstoffen en zware metalen. Wel is het gehalte aan arseen in meerdere peilbuizen sterk verhoogd. Aangezien het bedrijf niet met arseen heeft gewerkt heeft dit een natuurlijke oorzaak, namelijk een verschuiving van het evenwicht tussen het arseengehalte in de grond en die in het grondwater. In het grondwater is op meerdere plaatsen een sterke tot zeer sterke verontreiniging met aromaten, naftaleen en/of minerale olie aangetroffen. Deze verontreinigingen zijn direct te relateren aan de (voormalige) bedrijfsactiviteiten.

In 2000/2003 is door Grontmij een nader bodemonderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek is per deellocatie de omvang van de in het BSB-onderzoek aangetoonde verontreiniging getracht te bepalen. Door de aanwezigheid van verhardingen, leidingen en procesinstallaties is dit echter niet altijd gelukt.

Op het gehele terrein is op een diepte van circa 2 – 3 meter een veenlaag aanwezig. Deze veenlaag is veelal de ondergrens van de verontreiniging. Onder de veenlaag is in de grond en in het grondwater maar incidenteel een verontreiniging geconstateerd. De grondwaterstand op het terrein varieert van een halve tot één meter onder het maaiveld.

Uit de resultaten van dit nader onderzoek en voorgaande onderzoeken blijkt dat er op de volgende deellocaties sprake is van een bodemverontreiniging.

Resin Ester Kettle (locatie 28, historisch onderzoek)

Op deze locatie is in 2000 een bodemsanering uitgevoerd. Met de uitvoering van deze sanering hebben wij op 3 mei 2000 ingestemd. Deze deelsanering is uitgevoerd voor de aanleg van een verharding. Uit het evaluatierapport blijkt dat de putwanden en putbodem nog sterk verontreinigd zijn met aromaten, vooral xylenen en soms met minerale olie. Door de aanwezigheid van leidingen en verharding is het niet gelukt om de omvang te bepalen. Aangenomen wordt dat de grond van de gehele deellocatie (450 m²) tot maximaal 2,5 meter diepte matig tot sterk verontreinigd is. De interventiewaarde voor xylenen en minerale olie wordt overschreden.

Het ondiepe grondwater is matig tot sterk verontreinigd met aromaten, vooral xylenen en minerale olie. De interventiewaarde voor xylenen wordt overschreden. Het diepere grondwater is licht verontreinigd.

Brandstofopslag (locatie 23, historisch onderzoek)

Op deze locatie is in 2000 een bodemsanering uitgevoerd. Met de uitvoering van deze sanering hebben wij op 7 juni 2000 ingestemd. Deze deelsanering is uitgevoerd voor de aanleg van een verharding. Uit het evaluatierapport blijkt dat de putwand bij de tank nog sterk verontreinigd is met minerale olie. Door de aanwezigheid van leidingen is een gedeelte van de verontreiniging niet ontgraven. Aangenomen wordt dat de grond over een oppervlakte van 500 m² tot maximaal 2,0 meter diepte matig tot sterk verontreinigd is met minerale olie. De interventiewaarde voor minerale olie wordt overschreden.

Het ondiepe grondwater is matig tot sterk verontreinigd met minerale olie. De interventiewaarde voor minerale olie wordt overschreden. Het diepere grondwater is licht verontreinigd.

Afvalwaterbassins /voormalig DMT kalkslibopslag (locatie A, nader onderzoek)

In 1992 heeft SGS EcoCare op dit gedeelte van het terrein een nader onderzoek naar de grondwaterverontreiniging uitgevoerd. Uit de resultaten bleek dat met name het zuidelijke gedeelte, nabij de afvalwaterbassins, het grondwater sterk tot plaatselijk zeer sterk verontreinigd is met aromaten en minerale olie.

Bij dit onderzoek zijn in de grondboringen van het noordelijk gedeelte zowel zintuiglijk als analytisch geen verontreiniging aangetroffen. In de boringen rondom de afvalwaterbassins is tijdens het veldwerk zintuiglijk een lichte tot sterke oliegeur geconstateerd. De grond met een lichte geur is veelal analy-

tisch niet verontreinigd. De grond met een matige tot sterke geur is matig tot sterk verontreinigd met minerale olie en aromaten. De interventiewaarden voor minerale olie en xylenen wordt overschreden. Het grondwater rondom deze bassins is licht tot sterk verontreinigd met aromaten en aan de oostkant sterk verontreinigd met minerale olie. De interventiewaarden voor benzeen en minerale olie worden soms overschreden.

Onder de bassins zijn geen boringen verricht. Het bureau gaat er vanuit dat de grond en het grondwater hier ook verontreinigd zijn. De omvang van de grondverontreiniging is dan circa 4700 m²; die van de grondwaterverontreiniging circa 6800 m².

In het diepere grondwater is een matige verontreiniging met xylenen en een sterke verontreiniging met benzeen aangetroffen. Het grondwater op 10 meter diepte is niet verontreinigd.

Olieafscheider en tank T 113 (locatie G, nader onderzoek)

Tijdens het BSB-onderzoek zijn hier twee boringen met peilbuis verricht. In het grondwater is een sterke verontreiniging met naftaleen en minerale olie aangetroffen. In het nader onderzoek zijn rondom deze boring diverse boringen verricht. In geen van de boringen is zintuiglijk of analytisch een verontreiniging aangetroffen. Ook in het grondwater is geen verontreiniging aangetoond. Opgemerkt moet worden dat onder de tank zelf en aan de westkant geen boringen zijn verricht.

Voormalige verbrandingsoven DMT-fabriek (locatie C, nader onderzoek)

Tijdens het veldwerk is in alle vijftien boringen zintuiglijk een oliegeur geconstateerd. Niet alle grondmonsters met een oliegeur zijn analytisch verontreinigd. In één monster met een sterke geur is de grond sterk verontreinigd met minerale olie en aromaten. De interventiewaarde voor minerale olie, benzeen en xylenen wordt overschreden. Gelet op het onderzoek kan er over een oppervlakte van 1600 m² verontreinigde grond voorkomen.

Het ondiepe grondwater is sterk tot zeer sterk verontreinigd met minerale olie en aromaten. De interventiewaarden voor minerale olie, benzeen, toluen, ethylbenzeen, xylenen en naftaleen wordt overschreden. In het diepere grondwater is geen verontreiniging aangetroffen.

HCR-fabriek (locatie D, nader onderzoek)

Hier is in 1997 door SGS EcoCare ter plaatse van de opslagtanks een bodemonderzoek verricht. Hieruit bleek dat de grond en het grondwater sterk verontreinigd is met minerale olie en aromaten. In het nader onderzoek is de rest van dit deelterrein en het diepere grondwater onderzocht. Uit de resultaten blijkt dat in alle boringen op dit deelterrein verontreiniging aanwezig is. In alle boringen zijn tijdens het veldwerk tot twee meter diepte afwijkende geuren aangetoond. Soms begint de verontreiniging al vanaf het maaiveld. De grond is matig tot sterk verontreinigd met minerale olie en aromaten. De interventiewaarde voor benzeen, toluen, ethylbenzeen, xylenen, minerale olie en naftaleen wordt overschreden. De oppervlakte van de grondverontreiniging is circa 8700 m².

Er zijn op het terrein van de HCR-fabriek twee peilbuizen geplaatst voor de bemonstering van het ondiepe grondwater. Het grondwater hieruit is sterk verontreinigd met minerale olie en aromaten. De interventiewaarden voor benzeen, xylenen, naftaleen en minerale olie wordt overschreden. Buiten het terrein van de HCR-fabriek is het ondiepe grondwater niet verontreinigd. Ook in het diepere grondwater onder de HCR-fabriek is geen verontreiniging aangetroffen. Buiten de HCR-fabriek is het diepere grondwater op één plaats sterk verontreinigd met benzeen. De oppervlakte van de omvang van de grondwaterverontreiniging is circa 9000 m².

Goederendoorvoer HCR-fabriek (locatie E, nader onderzoek)

Op dit terreingedeelte naast de HCR-fabriek zijn twaalf boringen verricht. Tijdens het veldwerk is in bijna alle boringen tot circa twee meter diepte een afwijkende geur aangetroffen. De grond is licht tot sterk verontreinigd met minerale olie en aromaten. De verontreiniging is aanwezig over een oppervlakte van 1.250 m². De interventiewaarde voor minerale olie, benzeen, ethylbenzeen, xylenen en naftaleen wordt overschreden. In de bovenlaag van de veenlaag is een sterke verontreiniging met benzeen aangetoond.

Er zijn op dit terreingedeelte geen peilbuizen geplaatst in het ondiepe grondwater. Gelet op de resultaten van die van het HCR-terrein zal het grondwater over een oppervlakte van 1.250 m² sterk verontreinigd zijn met minerale olie en/of aromaten. In het diepere grondwater is geen verontreiniging aangetroffen.

Contractor park (locatie B, nader onderzoek)

Op dit deelterrein is tijdens het BSB-onderzoek in de grond een verontreiniging met minerale olie aangetroffen. Tijdens dit onderzoek is in twee van de zes boringen een oliegeur aangetroffen. De grond in deze boringen is tot twee meter diepte matig tot sterk verontreinigd met minerale olie. Er is circa 75 m² grond verontreinigd. De interventiewaarde voor minerale olie wordt overschreden.

Er zijn hier geen peilbuizen geplaatst. Er zijn dan ook geen grondwatermonsters geanalyseerd. Waarschijnlijk zal ter plaatse van de grondverontreiniging ook het grondwater verontreinigd zijn met minerale olie.

Tankt opslag hydrogeneratiefabriek (locatie F, nader onderzoek)

Tijdens het BSB-onderzoek is in de boring in dit gedeelte een sterke oliegeur geconstateerd. Analytisch was er een lichte verontreiniging. In dit onderzoek zijn aan de oostkant van de tanks zes boringen verricht. Tijdens het veldwerk is in bijna alle boringen een afwijkende geur geconstateerd. Uit de analysesresultaten blijkt dat zowel de grond als het grondwater niet verontreinigd is met minerale olie of aromaten. Het is dus niet bekend welke verontreiniging verantwoordelijk is voor de afwijkende geur.

Pijpbrug hydrogeneratiefabriek (locatie H, nader onderzoek)

Onder een bovengrondse leidingenbrug zijn boringen verricht. Als gevolg van lekkages is het in het verleden mogelijk geweest dat er vloeistof in de bodem terecht is gekomen. Tijdens het veldwerk is in een aantal boringen inderdaad een afwijkende geur aangetoond. De grond is licht tot matig verontreinigd met minerale olie en aromaten.

Er zijn geen peilbuizen geplaatst. Vermoedelijk zal ook het grondwater verontreinigd zijn.

Opslagtanks T1400-16/17 (locatie I, nader onderzoek)

Ter plaatse van deze tanks is in 1996 door SGS EcoCare een nader onderzoek uitgevoerd. Het grondwater is sterk verontreinigd met minerale olie en aromaten. Ook in het BSB-onderzoek is hier een sterke verontreiniging geconstateerd. De interventiewaarden voor minerale olie, naftaleen, benzeen en toluen wordt overschreden.

Om de omvang van de verontreiniging te bepalen zijn aanvullende peilbuizen geplaatst. Hierin is geen verontreiniging aangetroffen. Ook in het diepere grondwater is geen verontreiniging aangetroffen.

De omvang van de grondwaterverontreiniging wordt geschat op circa 700 m². Er is sprake van twee verontreinigingskernen.

Er zijn geen grondmonsters geanalyseerd. Verwacht wordt dat de omvang van de grondverontreiniging gelijk is aan die van de omvang van de grondwaterverontreiniging.

Opslagtanks noordelijk terreingedeelte (appendix 15, nader onderzoek)

Op dit deelterrein zijn vijf grote bovengrondse tanks aanwezig. In drie van de zes bestaande peilbuizen is het grondwater sterk verontreinigd met minerale olie en met aromaten. De interventiewaarde voor minerale olie, xylenen en naftaleen wordt overschreden. Het bureau vermoedt dat er over een oppervlakte van circa 500 m² het grondwater verontreinigd is. Opgemerkt moet worden dat deze verontreiniging niet vermeld is op de tekening van de locaties met een grondwaterverontreiniging.

Er zijn in dit gebied geen grondmonsters genomen.

Monitoringssysteem

Aan de westkant van de terreingrens staan in het diepere grondwater peilbuizen die geplaatst zijn voor een monitoring. Het grondwater uit deze filters is niet verontreinigd.

Ernst en urgentie

Voor de bepaling van de ernst en urgentie is er voldoende bodemonderzoek uitgevoerd.

Uit de bodemonderzoeken blijkt dat van het gehele bedrijfsterrein voor in totaal circa 20.000 m² de bodem boven de veenlaag op meerdere plaatsen sterk verontreinigd is met minerale olie, aromaten en/of naftaleen. Dus met mobiele stoffen. Deze verontreinigingen zijn afkomstig van lekkages, morsingen, opslag en dergelijke en hebben een relatie met het productieproces. Er is sprake van een ruimtelijke, organisatorische en technische samenhang. Er is dan ook volgens de regels van de Wet bodembescherming sprake van één geval van verontreiniging.

Aangezien er zowel voor de grond als voor het grondwater sprake is van een overschrijding van de interventiewaarden en er ruimschoots voldaan wordt aan de volumecriteria genoemd in de Circulaire streef- en interventiewaarden bodemsanering (Staatscourant 2000, nr. 39), is er sprake van een geval

van ernstige verontreiniging. Saneringsmaatregelen zijn dan ook noodzakelijk. Doordat er sprake is van verschillende verontreinigingsvlekken is een gefaseerde uitvoering van de sanering mogelijk.

Volgens de criteria van De handleiding Urgentie van bodemsanering is via het computerprogramma SUS de urgentie nagegaan. De uitwerking is opgenomen in het rapport van het nader onderzoek. Hieruit blijkt dat er volgens de criteria bij het gebruik van bedrijfsterrein geen sprake is van actuele humane risico's en van ecologische risico's. Wel is er voor het grondwater sprake van actuele verspreidingsrisico's.

Gelet op het voorgaande is er sprake van een urgent geval van bodemsanering met als tijdstipbepaling van de sanering categorie 3. Er moet op basis van de regels van de Wet bodembescherming dan ook voor het jaar 2015 gestart zijn met de daadwerkelijke uitvoering van de sanering van de verschillende vlekken met bodemverontreiniging. De wijze van sanering is uiteraard afhankelijk van de aard en omvang van de verontreinigingen, van de mogelijkheden en van het productieproces. Voor een sanering is nog niet van iedere vlek de omvang voldoende bekend. Uitvoering van een saneringsonderzoek is dan ook noodzakelijk.

Kadastrale registratie

Ingevolge artikel 55 van de Wet bodembescherming wordt een afschrift van dit besluit gestuurd aan het kantoor van de Dienst van het Kadaster en de Openbare Registers. Daarmee wordt de aard van dit besluit bij het betrokken perceel in de kadastrale registratie vermeld. Het geval van verontreiniging bevindt zich op een gedeelte van het perceel kadastraal bekend gemeente Middelburg, sectie M, nummer 421.

Bij dit besluit is een kadastrale kaart gevoegd waarop het betrokken perceel is aangegeven.

Bij een ernstig geval van verontreiniging wordt op de kadastrale kaart de verontreiniging boven de interventiewaarde-contour gearceerd. Het besluit zal bij het betreffende perceel in de kadastrale registratie worden geregistreerd onder de code WBD (d.w.z. het besluit betreft een gedeelte van het perceel).

Rechtsbescherming

Tegen dit besluit kan door belanghebbenden schriftelijk bezwaar worden gemaakt. Het bezwaarschrift dient te worden gericht aan:

Gedeputeerde Staten van Zeeland
Stafafdeling KJB
Postbus 6001
4330 LA MIDDELBURG

In het bezwaarschrift dient tenminste opgenomen te worden:

- * naam
- * adres
- * datum
- * tegen welk besluit bezwaar wordt gemaakt
- * waarom bezwaar wordt gemaakt
- * handtekening

Het bezwaarschrift moet binnen zes weken vanaf de dag na de dag, waarop de beschikking ter inzage is gelegd, ingediend te worden. Overschrijding van de termijn kan er toe leiden dat met de bezwaren geen rekening meer wordt gehouden.

Indien overwogen wordt bezwaar te maken, kan desgewenst een informatiefolder worden toegezonden (telefoonnummer 0118-631700).

Gedurende de behandeling van een bezwaarschrift kan op grond van artikel 8:81 van de Algemene wet bestuursrecht, juncto artikel 36 van de Wet op de Raad van State, een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening worden ingediend. Dit verzoek moet worden gericht aan de voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Kneuterdijk 22, 2514 EN 's-Gravenhage.

Inwerkingtreden besluit

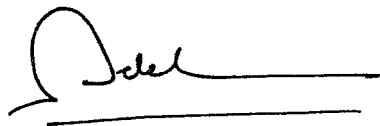
Dit besluit treedt in werking als de bezwaartermijn (zes weken) is verstreken, tenzij binnen die termijn een verzoek om een voorlopige voorziening is gedaan. In dat geval treedt het besluit niet in werking, voordat op dat verzoek is beslist.

Besluit

- De verontreiniging van de bodem op het bedrijfsterrein van Eastman Chemical B.V. (voormalig Hercules-terrein) aan de Herculesweg 35 te Middelburg, (kadastraal bekend gemeente Middelburg, sectie M, nummer 421 (ged.)) is een ernstig geval van verontreiniging.
- De sanering van de verontreiniging is urgent, bij het gebruik als bedrijfsterrein dient met de sanering uiterlijk vóór 2015 te worden begonnen.
- Deze beschikking wordt tezamen met een kadastrale kaart, waarop de bodemverontreiniging is aangegeven, aangeboden aan de Dienst van het Kadaster en de Openbare Registers.

gedeputeerde staten,
namens dezen,

mr. C.J. Meijler,
hoofd afdeling Milieuhygiëne

(ZI068700286)